

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/87-НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2024 он</p>	<p>Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас: 7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerquibaatar@audit.gov.mn Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Бизкон аудит ХХК-ний Архангай салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	10
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	10
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд	11
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	14
4.1 Ерөнхий зүйл	14
4.2 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	15
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн	15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	16
5.1 Төлбөрийн акт	16
5.2 Албан шаардлага	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
БШУЯ	Боловсрол шинжлэх ухааны яам
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 33
танай _____ -ны № _____ -т

ТАРИАТ СУМЫН ЕРӨНХИЙ
БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН
ЗАХИРАЛ Ц.ОДСҮРЭН ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1. Цалингийн сангаас 50,400.0 мянган төгрөгийн зориулалт бус зарцуулсан.
2. Худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулалгүйгээр 194,710.2 мянган төгрөгийн үдийн цай, хоол хүнсний материалыг худалдан авсан

Дээрх зөрчил нь Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль болон Сангийн сайдын 2021 оны 190 дүгээр тушаалыг зөрчсөн бөгөөд аудитын нийцсэн бөгөөд зохистой байх, ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургууль тайлант онд хандив тусламжаар 1,225.0 мянган төгрөгийн бараа материал, 154,015.5 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

“Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 31.7 хувиар өссөн байна.

Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Боловсролын үнэлгээний төвөөс багшийн болон байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр 4 дугаар түвшинд үнэлэгджээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 6 үндсэн зорилтын хүрээнд 58 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн БШУГ-аас 90.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>167,759,758.45</u>	<u>301,931,442.45</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	25,527,897.08	154,692,041.08
312	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	25,527,897.08	154,692,041.08
3121	Төгрөг	25,527,897.08	154,692,041.08
31211	Төрийн сангийн харилцах	25,527,897.08	154,692,041.08
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	142,231,861.37	147,239,401.37
351	Түүхий эд материал	81,392,314.17	81,002,314.17
35110	Тусгай зориулалттай материал	81,002,314.17	81,002,314.17
35130	Эм боох материал	390,000.00	-
354	Хангамжийн материал	59,339,547.20	66,237,087.20
35410	Бичиг хэргийн материал	1,056,727.20	1,288,427.20
35420	Аж ахуйн материал	32,033,810.00	34,196,900.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	2,242,500.00
35450	Барилгын засварын материал	17,790,010.00	16,245,510.00
35460	Хүнсний материал	277,500.00	1,307,850.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,181,500.00	10,955,900.00
35600	Мал амьтад	1,500,000.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,892,680,203.22</u>	<u>1,916,397,373.96</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,892,680,203.22	1,916,397,373.96
392	Биет хөрөнгө	1,774,102,203.22	1,798,119,373.96
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,777,866,037.60	1,777,866,037.60
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 273,641,251.05	- 369,739,874.85
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	10,800,000.00	-
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 10,800,000.00	-
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	299,352,546.41	374,270,379.32
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 150,664,409.42	- 84,252,670.14
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	151,798,967.21	153,672,909.21
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 89,868,501.47	-106,418,521.33
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	47,123,545.00	40,639,739.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 29,251,865.35	- 30,627,332.14
39217	Ном	41,387,134.29	42,708,707.29
393	Биет бус хөрөнгө	118,578,000.00	118,278,000.00
39301	Программ хангамж	1,500,000.00	1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-720,000.00	-1,020,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	117,798,000.00	117,798,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,060,439,961.67</u>	<u>2,218,328,816.41</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>28,323,313.00</u>	<u>31,509,070.85</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	28,323,313.00	31,509,070.85
413	Өглөг	28,323,313.00	31,509,070.85
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	19,235,313.00	31,505,565.85
4136	Бусад өглөг	9,088,000.00	3,505.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	7,588,000.00	3,505.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,500,000.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,032,116,648.67</u>	<u>2,186,819,745.56</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	<u>2,032,116,648.67</u>	<u>2,186,819,745.56</u>
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-433,815,141.02	- 277,796,618.13
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	- 433,815,141.02	-432,499,715.02
51220	Тайлант үеийн үр дүн		154,703,096.89
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	920,388,701.93	919,073,275.93
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,060,439,961.67</u>	<u>2,218,328,816.41</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,972,991,561.79	2,567,776,689.62
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,093,832,961.79	158,014,889.62
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,093,832,961.79	158,014,889.62
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,093,832,961.79	158,014,889.62
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,281,900.00	2,774,400.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,000,000.00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	1,923,949,945.33	107,322,885.50
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	162,601,116.46	1,225,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	46,692,604.12
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,879,158,600.00	2,409,761,800.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,500,377,000.00	2,079,691,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,500,377,000.00	2,079,691,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,500,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,500,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	372,281,600.00	330,070,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	372,281,600.00	330,070,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,940,874,913.12	2,413,073,592.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,940,874,913.12	2,413,073,592.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,849,276,387.12	2,317,506,142.73
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,093,767,133.54	1,438,917,150.00
210101	Үндсэн цалин	829,192,295.00	983,025,273.30
210102	Нэмэгдэл	190,309,155.54	385,798,266.70
210104	Урамшуулал	74,265,683.00	70,093,610.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	136,658,635.38	178,352,561.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	93,931,775.54	122,749,666.81
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,044,614.15	14,444,998.94
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,802,091.34	11,543,283.74
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,080,012.29	2,692,233.43
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,800,142.06	26,922,378.08
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	344,821,961.00	331,991,452.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,560,012.00	11,078,595.05
210302	Түлш, халаалт	333,345,449.00	320,912,857.80
210303	Цэвэр, бохир ус	2,916,500.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,488,640.09	29,943,160.00
210401	Бичиг хэрэг	13,069,240.09	12,645,850.00
210402	Тээвэр, шатахуун	300,780.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	21,618,620.00	15,797,310.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	500,000.00	1,500,000.00
2105	Нормативт зардал	105,954,475.00	115,376,550.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	8,234,000.00	1,107,750.00
210502	Хоол, хүнс	97,720,475.00	114,268,800.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,222,450.00	5,814,000.00
210604	Урсгал засвар	13,222,450.00	5,814,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	600,000.00	11,325,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	600,000.00	11,325,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,763,092.11	205,785,568.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,984,610.00	17,143,130.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,034,090.00	8,418,120.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	101,744,392.11	180,224,318.88

Архангай аймгийн Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	91,598,526.00	95,567,450.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	89,272,500.00	95,567,450.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	89,272,500.00	80,636,050.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	14,931,400.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	2,326,026.00	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,326,026.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>2,032,116,648.67</u>	<u>154,703,096.89</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>2,032,116,648.67</u>	<u>154,703,096.89</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,886,440,500.00</u>	<u>2,412,536,200.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	7,281,900.00	2,774,400.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	7,281,900.00	2,774,400.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	7,281,900.00	2,774,400.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,281,900.00	2,774,400.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,000,000.00	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,879,158,600.00	2,409,761,800.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,500,377,000.00	2,079,691,400.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,500,377,000.00	2,079,691,400.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,500,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,500,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	372,281,600.00	330,070,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	372,281,600.00	330,070,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,790,437,952.92</u>	<u>2,233,446,056.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,790,437,952.92	2,233,446,056.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,698,759,926.92	2,130,560,056.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,093,767,133.54	1,440,473,157.00
210101	Үндсэн цалин	834,677,655.03	966,571,695.60
210102	Нэмэгдэл	188,083,719.59	399,688,303.40
210104	Урамшуулал	71,005,758.92	74,213,158.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	136,658,635.38	176,796,554.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	93,931,775.54	121,471,527.72
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,044,614.15	14,283,874.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,802,091.34	11,426,998.49
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,080,012.29	2,704,325.33
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,800,142.06	26,909,828.12
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	311,535,400.00	318,512,400.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,560,012.00	11,078,595.05
210302	Түлш, халаалт	300,058,888.00	307,433,804.95
210303	Цэвэр, бохир ус	2,916,500.00	-
2105	Нормативт зардал	97,522,510.00	106,755,600.00

Архангай аймгийн Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210502	Хоол, хүнс	97,522,510.00	106,755,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,559,400.00	11,558,000.00
210604	Урсгал засвар	2,559,400.00	11,558,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,361,700.00	14,260,100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,281,900.00	2,774,400.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,079,800.00	11,485,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	52,355,148.00	62,204,245.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,095,650.00	44,975,745.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,259,498.00	17,228,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	91,678,026.00	102,886,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	89,352,000.00	102,886,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	89,352,000.00	87,954,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	14,931,400.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	2,326,026.00	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,326,026.00	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	96,002,547.08	179,090,144.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	70,474,650.00	49,926,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	70,474,650.00	49,926,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	70,474,650.00	49,926,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	70,474,650.00	49,926,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	- 70,474,650.00	- 49,926,000.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	25,527,897.08	129,164,144.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		25,527,897.08
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	25,527,897.08	154,692,041.08

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,545,543,087.76	920,388,701.93	-417,061,946.30	2,048,869,843.39
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-2,048,869,843.39	-2,048,869,843.39
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	2,032,116,648.67	2,032,116,648.67
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,545,543,087.76	920,388,701.93	-433,815,141.02	2,032,116,648.67
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,545,543,087.76	920,388,701.93	- 433,815,141.02	2,032,116,648.67
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	1,315,426.00	1,315,426.00

Архангай аймгийн Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	- 1,315,426.00	-	-1,315,426.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	154,703,096.89	154,703,096.89
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,545,543,087.76	919,073,275.93	- 277,796,618.13	2,186,819,745.56

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,440,264,200.00	2,283,372,056.00	156,892,144.00	93.57
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,440,264,200.00	2,283,372,056.00	156,892,144.00	93.57
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,321,232,600.00	2,180,486,056.00	140,746,544.00	93.94
2,101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,560,723,100.00	1,440,473,157.00	120,249,943.00	92.30
210101	Үндсэн цалин	1,057,159,800.00	966,571,695.60	90,588,104.40	91.43
210102	Нэмэгдэл	430,449,600.00	399,688,303.40	30,761,296.60	92.85
210104	Урамшуулал	73,113,700.00	74,213,158.00	1,099,458.00	101.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	195,090,400.00	176,796,554.00	18,293,846.00	90.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	132,661,400.00	121,471,527.70	11,189,872.28	91.57
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,607,200.00	14,283,874.34	1,323,325.66	91.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,485,900.00	11,426,998.49	1,058,901.51	91.52
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,121,400.00	2,704,325.33	417,074.67	86.64
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	31,214,500.00	26,909,828.12	4,304,671.88	86.21
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	318,512,400.00	318,512,400.00	-	100.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	17,930,400.00	11,078,595.05	6,851,804.95	61.79
210302	Түлш, халаалт	292,582,000.00	307,433,805.00		105.08
210303	Цэвэр, бохир ус	8,000,000.00	-	8,000,000.00	0.00
2105	Нормативт зардал	106,755,600.00	106,755,600.00		100.00
210502	Хоол, хүнс	106,755,600.00	106,755,600.00		100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,558,000.00	11,558,000.00		100.00
210604	Урсгал засвар	11,558,000.00	11,558,000.00		100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,460,100.00	14,260,100.00	2,200,000.00	86.63
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,974,400.00	2,774,400.00	2,200,000.00	55.77
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	11,485,700.00	11,485,700.00	-	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	112,133,000.00	112,130,245.00	2,755.00	100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	94,904,500.00	94,901,745.00	2,755.00	100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,228,500.00	17,228,500.00	-	100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	119,031,600.00	102,886,000.00	16,145,600.00	86.44
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	119,031,600.00	102,886,000.00	16,145,600.00	86.44

Архангай аймгийн Тариат сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	104,100,200.00	87,954,600.00	16,145,600.00	84.49
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,931,400.00	14,931,400.00	-	100.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,440,264,200.00	2,412,536,200.00	27,728,400.00	98.86
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,079,691,400.00	2,079,691,400.00	-	100.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	2,079,691,400.00	2,079,691,400.00	-	100.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	330,070,400.00	330,070,400.00	-	100.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	330,070,400.00	330,070,400.00	-	100.00
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	25,528,000.00		25,528,000.00	
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	4,974,400.00	2,774,400.00	2,200,400.00	
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,974,400.00	2,774,400.00	2,200,400.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		25,527,897.08	-25,527,897.08	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		154,692,041.10	-154,692,041.10	
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100.00
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	74	74	-	100.00
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	51	51	-	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	22	22	-	100.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	838	840	-2	100.20
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	838	840	-2	100.20
630001	Төрийн өмчит ЕБС	838	840	-2	100.20

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа ¹ илрээгүй. Аудитаар нийт 246,271.3 мянган төгрөгийн зөрчил ² илэрсэнд 1,161.1 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 245,110.2 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 3 албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 4 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 246,271.3 мянган төгрөг бөгөөд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 17,081.8 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

3.1.1 Биеийн тамирын багш О.Барбаатар нь чөлөө авсан болон оронд нь хүн томилсон талаар сургуулийн захирлын тушаал шийдвэр гараагүй байхад ажиллаагүй хугацаанд 1,161.1 мянган төгрөгийн цалин хөлсийг тооцож олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1. "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах;" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.5. "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоолоо.

3.2 Албан шаардлага

3.2.1 Тариат сумын ЗДТГ-т үдийн цайны хоолны 87,954.6 мянга, дотуур байрны хоолны 106,755.6 мянга нийт 194,710.2 мянган төгрөгийн 2 тендерийг зарлуулах хүсэлтийг гаргасан боловч тендер худалдан авах ажиллагааг зарлаагүй шууд гэрээгээр худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.2-т "Энэ хуулийн 34.1-д заасан нөхцөлийн дагуу шууд гэрээ байгуулахад захиалагч энэ хуулийн 14-16 дугаар зүйлийн шаардлагыг хангасан, тухайн бараа, ажил, үйлчилгээг гүйцэтгэх чадавхтай нэг, эсхүл түүнээс дээш тооны этгээдтэй хэлэлцээ хийж, техникийн тодорхойлолт болон бусад нөхцөл, шаардлагыг хамгийн сайн хангасан этгээдтэй энэ хуульд заасны дагуу гэрээ байгуулах бөгөөд хэлэлцээний үед хүрсэн аливаа тохиролцоог гэрээнд тусгана", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1 "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.5 "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно." 13.6. "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна.", 13.7 "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно.", 20.1.4 "хүчин төгөлдөр бус анхан шатны баримтаар, эсхүл анхан шатны баримтаар баталгаажаагүй ажил, гүйлгээг бүртгэхгүй байх" заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэв.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3.2.2 Эдийн засгийн ангиллаар төсөв хуваарилагдаагүй байхад ажилтнуудад 50400.0 мянган төгрөгийн түлшний хөнгөлөлтийг цалингийн сангаас олгосон зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 10 сарын 29-ний өдрийн 190 дугаар тушаалын хавсралт "Зардлын эдийн засгийн ангилал" Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3. "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох; 4 дүгээр зүйлийн 4.1."хэмнэлтийн горим хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална", 4.1.3.үр ашигтай байх;" Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5.-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", гэсэн заалтыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэх

3.2.3 Тайлант жилд Адуучин удам ХХК-нд халаалт 31,509.1 мянган төгрөг, Шунхлай ХХК шатахууны өглөг 3.5 мянга төгрөг нийт 31,509.1 мянган төгрөгийн өглөг үүсгэж ажилласан бөгөөд хоорондын тооцоо нийлсэн акттай байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заасныг зөрчсөн байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Цалингийн сангаас түлшний хөнгөлөлт олгосон	1	50,400.0			1	50,400.0						
Худалдан авалтад нээлттэй тендер зарлаагүй	1	194,710.2			1	194,710.2						
Ажиллаагүй байхад цалин олгосон	1	1,161.1	1	1,161.1								
Өглөг үүсгэсэн	1	0			1	0						
Дүн	4	246,271.3	1	1,161.1	3	245,110.2						

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулаагүй	1	0			1	0		
Дүн	1	0			1	0		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	0			1	0		